

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2026 [NEW COURSE]
Cost Accounting - 2(Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ રમેશ કું. લી. યંત્રો બનાવે છે અને તેમની 2025 ના વર્ષ દરમિયાન તૈયાર કરેલ 2000 યંત્રો અંગે નીચેની (૨૦) માહિતી આપવામાં આવી છે.

વિગત	રૂ.
માલસામાન નો વપરાશ	3,60,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	4,00,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	1,40,000
ઉત્પાદન ખર્ચા	3,00,000
વહીવટી ખર્ચા	4,20,000
વેચાણ ખર્ચા	1,80,000
વેચાણ (બધા યંત્રો વેચ્યા છે)	24,00,000

2026 ના વર્ષ માટે એવું અંદાજવામાં આવે છે કે

- (1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 3,000 યંત્રોનું થશે.
- (2) માલસામાન ના ભાવમાં 10%નો વધારો થશે.
- (3) પ્રત્યક્ષ મજૂરી અને પ્રત્યક્ષ ખર્ચામાં એકમદીઠ 20%વધારો થશે.
- (4) ઉત્પાદન ખર્ચ માલ અને મજૂરી અને પ્રત્યક્ષ ખર્ચના સચુંકત પડતર ના પ્રમાણ માં વધશે.
- (5) વહીવટી ખર્ચમાં રૂ. 72,000 નો વધારો થશે.
- (6) વેચાણ ખર્ચા યંત્રદીઠ રૂ.100 લેખે વધશે.

2025 ના વર્ષમાં વેચાણક્રિમત ઉપર જે દરે નફો મળ્યો તે દરે નફો મેળવવા માટે યંત્ર કઈ કિમતે વેચવું જોઈએ તે દર્શાવતું અંદાજિત પડતર પત્રક વર્ષ 2026 માટે બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ સતીષ મેન્યુફેચરિંગ લિમિટેડ ના ચોપડામાંથી 2024-'25 ને લગતા નીચેના આકડાઓ પ્રાપ્ત થાય છે:

માલસામાન	રૂ. 3,60,000	વહીવટીખર્ચા.....	રૂ. 2,10,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી.....	રૂ. 3,00,000	વેચાણખર્ચા	રૂ.12,60,000
કારખાના પરીક્ષ ખર્ચા	રૂ. 1,80,000	વિતરણ ખર્ચા	રૂ.84,000
વેચાણ	કુલ પડતર +20%નફો		

2025-'26 માં ઓર્ડર મુજબ એક કામ શરૂ થયું અને નીચેના ખર્ચાઓ કરવામાં આવ્યા:

માલસામાન	રૂ.16,000	મજૂરી.....	રૂ.10,000
----------------	-----------	------------	-----------

એમ ધારોકે 2025'26 ના વર્ષમાં કારખાના પરીક્ષ ખર્ચા 20% વધ્યા છે. વિતરણ ખર્ચા 10%થી ઘટ્યા છે. વેચાણ અને વહીવટી ખર્ચાઓ દરેક 10%થી વધ્યા છે. 2024'25 ના વર્ષ જેટલો જ નફાનો દર કમાવવા કેટલી વેચાણ કિમત રાખવી જોઈએ?

કારખાનના પરીક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરી પર તેમજ વહીવટી, વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચા કારખાના પડતર પર આધારિત છે.

પ્રશ્ન.૨ અમર લી. નું તા.૩૧-૧૨-૨૦૨૫ ના રોજ પૂરાથતાં વર્ષનું વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે:

(૨૦)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલસામાન નો વપરાશ	20,000	વેચાણ (2,700 એકમ)	50,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	12,000	આખર સ્ટોક(ઉત્પાદન એકમોના 10%)	4,000
કારખાના ખર્ચા	8,000	મળેલ વ્યાજ	400
ઓફિસ ખર્ચા	7,000	મળેલ ડિવિડન્ડ	200
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	4,500		
માંડી વાળેલ પથમિક ખર્ચ	2,000		
ચોખ્ખો નફો	1,100		
	54,600		54,600

પડતરના હિસાબો નીચેની માહિતી પૂરી પડે છે:

- (1) માલ અને મજૂરી ખર્ચ તેની ખરી પડતર કિમતે દર્શાવાય છે.
- (2) કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા મજૂરીના 50% લેખે ગણવામાં આવે છે.
- (3) ઓફિસ ના પરોક્ષ ખર્ચા કારખાના પડતરના 20% લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે.
- (4) વેચાણ વિતરણ ખર્ચ વેચેલ એકમદીઠ રૂ.૩ લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે.

નીચેના પત્રકો તૈયાર કરો:

- (1) ૩૧-૧૨-૨૦૨૫ ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું પડતર પત્રક
- (2) પડતરના હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબો મુજબના નફા કે નુકસાનનું મેળવણી પત્રક

અથવા

પ્રશ્ન.૨ (A) મે.ધવલ કં.નું તા.૩૧-૩-૨૦૨૫ ના રોજ પૂરાથતાં વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચેમુજબ છે.:

(૧૦)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલસામાન	25,000	વેચાણ	62,000
આવક માલ ગાડાભાડુ	500	શેર ફેરબદલી ફી	100
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	17,000		
કારખાના ખર્ચા	6,000		
વહીવટી ખર્ચ	2,250		
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ	3,250		
ડિબેન્ચર વ્યાજ	500		
ચોખ્ખો નફો	7,600		
	62,100		62,100

પડતર ના હિસાબો રૂ.૮,૧૩૫ નો નફો બતાવે છે. બંને હિસાબોની વિગતવાર સરખામણી કરતાં નીચે મુજબની માહિતી મળે છે. :

પડતરના હિસાબોમાં ...

-કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા રૂ.૫,૭૫૦

-વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા રૂ.૨,૨૯૫

વેચાણ-વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.૩,૩૨૦ સમાયેલા છે.

તમારે બંને હિસાબોની મેળવણી નું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

(B) એક કંપનીનું નફા-નુકસાન ખાતું રૂ.38,000 નો નફો દર્શાવે છે. નીચે આપેલી માહિતી પરથી (૧૦)
પડતરના હિસાબો મુજબનો નફો શોધો.

- (1) શેર ફેરબદલી ફી ₹ 500
- (2) ડિબેન્ચર વ્યાજ ₹2,500
- (3) વહીવટી ખર્ચની પડતરમાં વધુ વસૂલાત ₹325
- (4) કારખાના ખર્ચની પડતરમાં ઓછી વસૂલાત .. ₹1,250

પ્રશ્ન.3 કોન્ટ્રાક્ટર જય બિલ્ડર પાસે રૂ.30,00,000 નો કરાર છે.તેને વખતોવખત પ્રમાણિત કામનાં 90% રોકડ મળે છે.આ કરાર ને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે. (૧૫)

વિગત	2022 (રૂ.)	2023 (રૂ.)	2024 (રૂ.)
માલસામાન	3,60,000	4,40,000	2,52,000
મજૂરી	3,40,000	4,60,000	3,40,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	14,000	50,000	18,000
આડકતરા ખર્ચા	6,000	8,000	----
પ્રમાણિત કામ	7,00,000	22,80,000	30,00,000
અપ્રમાણિત કામ	-----	40,000	----
આપેલ યંત્ર	40,000	-----	----

વર્ષ 2022, 2023 અને 2024ને અંતે યંત્રની કિંમત અનુક્રમે રૂ.32,000, રૂ.20,000 અને રૂ.8,000 હતી.
ઉપરની વિગતો પરથી કરાર ખાતાં અને ચાલુકામ ખાતાં તૈયાર કરો

અથવા

પ્રશ્ન.3 મેસર્સ વૈશાલી બિલ્ડર્સ એક હોસ્પિટલ બાંધવાનો કરાર રૂ.15,00,000 ની કિંમતે લીધો. નીચે દર્શાવેલ માહિતી તા.31-3-2024ના રોજ લેવામાં આવી છે.

વિગત	રકમ (રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	4,50,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	3,45,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	33,000
પરોક્ષ ખર્ચા	9,000
અપ્રમાણિત કામ	12,000
જગ્યા પર માલસામાન	7,500
મોકલેલ પ્લાન્ટ	21,000
કરાર આપનાર પાસેથી મળેલી રોકડ (પ્રમાણિત કામના 80%)	9,00,000

વર્ષના અંતે પ્લાન્ટ ની કિંમત રૂ.10,500 હતી.

તૈયાર કરો: (1) 2024 ના વર્ષનું કરારખાતું.

(2) ચાલુકામ ખાતું.

પ્રશ્ન.૪ ધારા મેન્યુ.લિમિટેડ દ્વારા જોબ નં.57 અંગે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ છે. (૧૫)

માલસામાન રૂ. 68,300

મજૂરી: વિભાગ-1: 80 કલાક, કલાકદીઠ રૂ.50

વિભાગ-2: 60 કલાક, કલાકદીઠ રૂ.80

વિભાગ-3: 40 કલાક, કલાકદીઠ રૂ.100

ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા:

વિભાગ-1: રૂ.100,000,4000 મજૂર કલાક માટે

વિભાગ-2: રૂ.1,20,000,3000 મજૂર કલાક માટે

વિભાગ-3: રૂ.1,25,000,2500 મજૂર કલાક માટે

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા:

10,000કલાક માટે રૂ. 1,50,000

જોબ નં.57 ની પડતરની ગણતરી કરો. જો વેચાણ કિંમત રૂ.1,00,000 નક્કી થઈ હોય તો નફો જણાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ જેકેડી ઉત્પાદક કંપની ની વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા માટે જોબ નં.100 ની પડતરની માહિતી નીચે પ્રમાણે રજૂ કરી હતી.

વિગત	એકમદીઠ (રૂ.)
માલસામાન	700
સીધી મજૂરી (14 કલાક, કલાકદીઠ રૂ.25)	350
વિભાગ-1 : 8 કલાક	
વિભાગ-2 : 6 કલાક	
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	50
પ્રાથમિક પડતર	1,100
ઉમેરો: શિરોપરી ખર્ચા (પ્રાથમિક પડતરના 50%)	550
	1,650

નફા-નુકસાન ખાતાનું વિશ્લેષણ નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલસામાન વપરાશ	15,00,000	વેચાણ	25,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી :			
વિભાગ-અ 1,00,000			
વિભાગ-બ 1,20,000	2,20,000		
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	40,000		
શિરોપરી ખર્ચા :			
વિભાગ-અ 50,000			
વિભાગ-બ 90,000	1,40,000		
કાચો નફો	6,00,000		
	25,00,000		25,00,000

વિભાગ-અ અને વિભાગ-બ માં સરેરાશ મજૂરી દર એકસરખો છે. તમારે :

(1) જોબ નં.100 ની પડતર દર્શાવતું પત્રક

(2) વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા કુલ પડતર પર 20% નફો ઉમેરો.

ENGLISH VERSION

- Que.1 Ramesh co. manufacturer machines. Following information has been given for the 2,000 machines produced during the year 2025. (20)

Particulars	Amt. (₹)
Cost of Materials	3,60,000
Direct Wages	4,00,000
Direct Expenses	1,40,000
Manufacturing expenses	3,00,000
Administrative expenses	4,20,000
Selling expenses	1,80,000
Sales (All Machines are sold)	24,00,000

For the year 2026, it is estimated that:

- (1) production and sales will be of 3000 machines
- (2) the Price of materials will rise by 10%
- (3) Direct wages and direct expenses will rise by 20% per unit.
- (4) Manufacturing expenses will increase in proportion to the combine cost of materials, wages and direct expenses.
- (5) Administrative expenses will increase by ₹ 72,000
- (6) Selling expenses will increase by ₹ 100 per machine.

Prepare cost sheet showing at which price machine should be sold in the year 2026 so as to earn the same rate of profit on selling price as that in the year 2025.

OR

- Que.1 From the books of Satish Manufacturing Co., following figures have been obtained for the year 2024-'25:

Cost of materials..... ₹ 3,60,000	Administration expenses..... ₹ 2,10,000
Direct wages..... ₹ 3,00,000	Selling expenses..... ₹ 1,26,000
Factory Overheads... ₹ 1,80,000	Distribution expenses..... ₹ 84,000
Sales.....	Total Cost + 20% Profit

A work order has been executed in 2025- '26 and following expenses have been incurred:

Materials..... ₹16,000	Wages..... ₹ 10,000
------------------------	---------------------

Assume that in 2025-'26, factory overheads have gone up by 20%, distribution expenses have gone down by 10% and selling and administration expenses have each gone up by 10%. What should be selling price of the above workorder so as to earn the same rate of profit as in 2024-'25?

Factory overhead is based on direct wages and administration, selling and distribution expenses on factory cost.

- Que.2 The trading and profit and loss A/c of Amar Ltd. For the year ending on 31-12-2025 is as under: (20)

Particulars	Amt. ₹	Particulars	Amt. ₹
To Material	20,000	By Sale (2,700 units)	50,000
To Direct Labour	12,000	By Closing Stock	
To Factory expenses	8,000	(10% of the units manufactured)	4,000
To Office expenses	7,000	Interest Received	400
To selling expenses	4,500	Dividend Received	200
To Prelim Exp. Written off	2,000		
To Net Profit	1,100		
	54,600		54,600

Cost Accounts Provide following information:

- (1) Material and Labour are shown at their real value.
- (2) Factory overheads are absorbed at 50% of direct labour.
- (3) Office expenses are calculated at 20% of factory cost.
- (4) Selling expenses are included at ₹ 3 per unit.

You are Required to prepare:

- (1) Profit & Loss A/c as per Cost Accounts. (Cost sheet for the year 31-12-2025)
- (2) Reconciliation Statement

OR

- Que.2 (A) Following is the Financial Profit & Loss Account of M/s. Dhaval & Co. for the year (10)
ending on 31-03-2025:

Particulars	₹	Particulars	₹
Raw material	25,000	Sales	62,000
Carriage inwards	500	Share Transfer fee	100
Direct Wages	17,000		
Works expenses	6,000		
Administrative Exp.	2,250		
Selling & Dist. Exp.	3,250		
Debenture interest	500		
Net profit	7,600		
	62,100		62,100

Net Profit as per Costing P & L A/c is ₹ 8,135 Upon Comparison of two sets of Accounts the following information is found:

In cost accounts, the overheads charged are as

- works overheads ₹ 5,750
- Office overheads ₹ 2,295
- Selling & Distribution overheads ₹ 3,320

You are required to prepare Reconciliation statement for both Accounts.

- (B) Net profit shown by the profit and loss A/c of a company is ₹ 38,000. Find out profit as (10)
per Costing Profit and loss account after considering the following information:

- (1) share transfer fee₹ 500
- (2) Debenture interest₹ 2,500
- (3) Over-recovery of factory Overheads₹ 325
- (4) Under-recovery of Factory Overheads₹ 1,250

- Que.3 Jay contractor has the following information relates to contract for ₹30,00,000. The contract pays (15)
90% cash following work certified.

Particulars	2022 ₹	2023 ₹	2024 ₹
Materials	3,60,000	4,40,000	2,52,000
wages	3,40,000	4,60,000	3,40,000
Direct expenses	14,000	50,000	18,000
Indirect expenses	6,000	8,000	----
Work certified	7,00,000	22,80,000	30,00,000
Work uncertified	-----	40,000	----
plant	40,000	----	----

The value of the plant at the end of the year 2022, 2023, 2024 was ₹32,000, ₹20,000 and ₹8,000 respectively. Prepare contract accounts and work-in-progress accounts from above information.

OR

- Que.3 M/S. Vaishali builders took a contract to build a Covid hospital at contract price ₹ 15,00,000. The (15)
following data are taken on 31st march 2024:

Particulars	₹
Material issued	4,50,000
Direct Wages	3,45,000
Direct Expenses	33,000
Indirect Expenses	9,000
Work uncertified	12,000
Material at site	7,500
Plant issued	21,000
Cash received from contractee (80% of Certified work)	9,00,000

The value of plant at the end of year was ₹10,500.

Prepare:

- (1) Contract Accounts of the year 2024.
- (2) Work in Progress Account.

Que.4 The following information is received for Job No.57 of Dhara Co. Ltd.

(15)

Materials ₹.68,300

Wages: Department-1: 80 Hours at ₹.50 per hour

Department-2: 60 Hours at ₹.80 per hour

Department-3: 40 Hours at ₹100 per hour

Variable overheads: Department-1: ₹ 1,00,000 for 4,000 labour hours

Department-2: ₹ 1,20,000 for 3,000 labour hours

Department-3: ₹ 1,25,000 for 2,500 labour hours

Fixed Overheads: Estimated at ₹ 1,50,000 for 10,000 hours.

Calculate the cost of Job No.57 and estimate profit earned in the selling price Quoted was ₹ 1,00,000.

OR

Que.4 The supervisor presented the following cost for job No. 100 to determine the selling price of JKD ltd. of Manufacturing.

Particulars	Per Unit (₹)
Materials	700
Direct Wages (14 Hours @ ₹ 25 per hour) (Dept.-A-8 hours; Dept.B - 6 hours)	350
Direct expenses	50
Prime cost	1,100
Add: Overheads expenses 50% on prime cost	550
	1,650

Analysis of the profit and loss account shows the following:

Particulars	₹	Particulars	₹
Materials Used	15,00,000	Sales	25,00,000
Direct Wages:			
Dept.-A 1,00,000			
Dept.-B <u>1,20,000</u>	2,20,000		
Direct expenses	40,000		
Overheads:			
Dept.-A 50,000			
Dept.-B <u>90,000</u>	1,40,000		
<u>Gross Profit C/d</u>	6,00,000		
	25,00,000		25,00,000

It is noted that average hourly rated for the two department A and B are similar. You are required to:

(1) Cost sheet of Job No. 100

(2) Add 20% of total costs to determine the selling price
